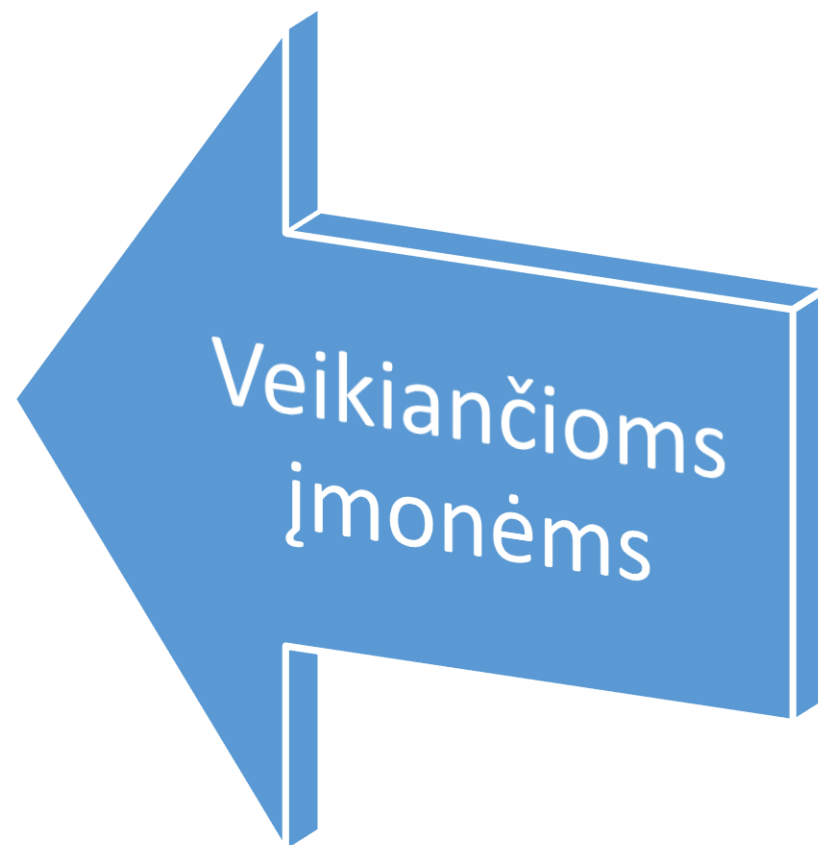
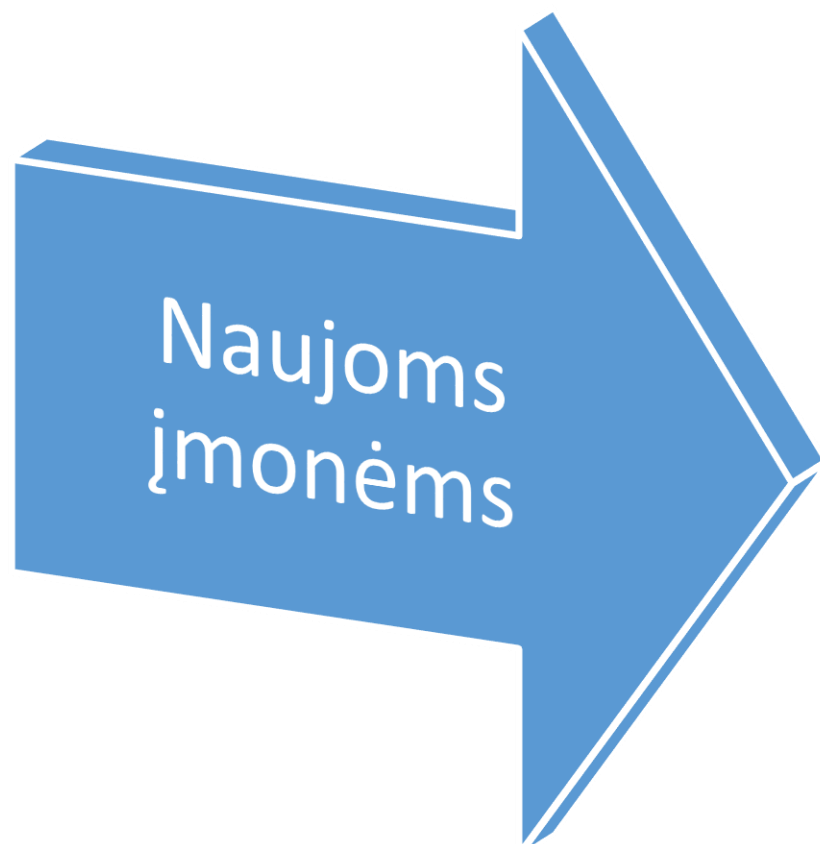

Mokestinės lengvatos Lietuvos žemės ūkyje. Ar jų pakanka ateities žemės ūkiui kurti?

Prof. dr. Astrida Miceikienė,
VDU Bioekonomikos plėtros fakultetas

Pelno mokesčio lengvatos

Naujoms įmonėms - verslumui skatinti

Nuo 2018 m. sausio 1 d. taikomos **vienų metų** pelno mokesčio atostogos veiklą pradedančioms smulkioms įmonėms, pirmaisiais veiklos metais atleidžiant jas nuo pelno mokesčio.

Naujai įregistruotų smulkiųjų vienetų už pirmąjį mokestinį laikotarpį apskaičiuotas apmokestinamasis pelnas apmokestinamas 0 proc. pelno mokesčio tarifu

- Vienetų, kuriuose vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius **neviršija 10 žmonių** ir mokestinio laikotarpio pajamos **neviršija 300 000 eurų** bei kurie neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų kriterijų, pirmojo mokestinio laikotarpio apmokestinamasis pelnas apmokestinamas taikant 0 proc. pelno mokesčio tarifą.
- 0 procentų mokesčio tarifas taikomas tik tokiam vienetui, kurio dalyvis (dalyviai) yra fizinis asmuo (fiziniai asmenys), ir tik tuo atveju, kai per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį mokestinį laikotarpį: vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perduodamos naujiems dalyviams.

Regionų skatinimui – taikomos pelno mokesčio lengvatos laisvosiose ekonominėse zonose įregistruotoms įmonėms

- 1) laisvosios ekonominės zonos įmonė, kurioje kapitalo investicijos pasiekė ne mažesnę kaip 1 milijono eurų sumą, 10 mokestinių laikotarpių, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį ši investicijų suma buvo pasiekta, nemoka pelno mokesčio, o kitus 6 mokestinius laikotarpius jai taikomas 50 procentų sumažintas pelno mokesčio tarifas.
- 2) laisvosios ekonominės zonos įmonė, kurios vidutinis darbuotojų skaičius mokestiniais metais ne mažesnis kaip 20 ir kurioje kapitalo investicijos pasiekė ne mažesnę kaip 1 šimto tūkstančių eurų sumą, 10 mokestinių laikotarpių, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį ši investicijų suma buvo pasiekta, nemoka pelno mokesčio, o kitus 6 mokestinius laikotarpius jai taikomas 50 procentų sumažintas pelno mokesčio tarifas.

Veikiančioms įmonėms - inovacijoms skatinti

Lengvatos orientuotos į įmones, savo veikloje kuriančias naujausias technologijas ir vėliau jas panaudojančias savo veikloje pajamoms uždirbti:

- 1) trigubas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) sąnaudų atskaitymas – leidžiama tris kartus iš pajamų atskaityti įmonių sąnaudas, patirtas atliekant MTEP darbus (įprastai sąnaudos atskaitomos tik vieną kartą);
- 2) greitesnis MTEP veikloje naudojamo turto nusėdėjimas – leidžiama per dvejus metus nurašyti į sąnaudas MTEP veikloje naudojamo ilgalaikio turto įsigijimo kainą (įprastai į sąnaudas perkeliama per 3–8 metus);
- 3) lengvatinis mokesčio tarifas MTEP komercializavimui – nuo 2018 metų nustatyta papildoma lengvata į MTEP investuojančioms įmonėms – taikomas sumažintas 5 proc. pelno mokesčio tarifas MTEP veikloje sukurtų išradimų komercializavimui (pelniui, gautam iš MTEP veikloje sukurto turto naudojimo ar perleidimo).

Papildomos lengvatos mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą vykdančioms vienetais

Apmokestinamojo pelno dalis, nustatyta pagal formulę, apskaičiuota iš pačių vienetų vykdomoje mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje sukurto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn gautų pajamų (įskaitant honorarus ir kompensacijas už pažeistas intelektinės nuosavybės teises) atskaičius šioms pajamoms tenkančius leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus, apmokestinama **taikant 5 procentų mokesčio tarifą.**

$$\frac{\textit{Tinkamos išlaidos}}{\textit{Visos išlaidos}} \times \textit{pelnas iš turto naudojimo}$$

Tinkamos išlaidos – sąnaudos, patirtos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje sukuriant turta, priskirtinos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros darbų sąnaudoms, kurios tris kartus gali būti atskaitomos iš pajamų. Šios sąnaudos negali būti patirtos dėl susijusių asmenų veiklos. Į formulę įtraukiama apskaičiuota tinkamų išlaidų suma padidinama 30 procentų, tačiau tokia padidinta suma negali būti didesnė už apskaičiuotą visų išlaidų sumą.

Visos išlaidos – visos sąnaudos, priskirtinos leidžiamoms atskaitymams ar ribojamų dydžių leidžiamoms atskaitymams, patirtos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje sukuriant turta, išskyrus palūkanas ir pastatų nusidėvėjimo sąnaudas.

Pelnas iš turto naudojimo – apmokestinamasis pelnas, apskaičiuotas iš paties mokesčio mokėtojo vykdomoje mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje sukurto turto naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn gautų pajamų (įskaitant honorarus ir kompensacijas už pažeistas intelektinės nuosavybės teises) atskaičius šioms pajamoms tenkančius leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių leidžiamus atskaitymus

Investicijų į technologinį atsinaujinimą skatinimas

- Siekdama didinti šalies įmonių produktyvumą, konkurencingumą ir energetinį efektyvumą, 2008 metų pabaigoje Lietuva priėmė pelno mokesčio lengvatą, leidžiančią iki 50 proc. sumažinti apmokestinamąjį pelną įmonėms, investuojančioms į esminį technologinį atsinaujinimą.
- Nuo 2018 metų lengvatos apimtis buvo praplėsta ir šiuo metu į technologinį atsinaujinimą investuojančioms įmonėms suteikiama galimybė susimąžinti apmokestinamąjį pelną **iki 100 proc.**

Investicinė lengvata

- Vienetai, vykdytys investicinius projektus ir investuojantys į technologinį atsinaujinimą, apmokestinamąjį pelną gali sumažinti iki **100 proc.** per 2009-2023 metų mokestinius laikotarpius patirtomis nustatytais reikalavimais atitinkančiomis išlaidomis, skirtomis investiciniams projektams vykdyti.
- **Atsisakyta reikalavimo** vienetams, ketinantiems sumažinti apmokestinamąjį pelną dėl vykdomų investicinių projektų, pradėjus vykdyti investicinius projektus, apie tai informuoti mokesčių administratorių, t. y. nuo 2018 metų mokestinio laikotarpio Pranešimas apie investicinį projektą (PLN210 forma) neteikiamas (neteko galios 46¹ str. 6 dalis)

Šia lengvata gali pasinaudoti įmonės, investuojančios į ilgalaikį turta, skirtą

- naujų, papildomų produktų gamybai ar paslaugų teikimui arba minėtų veiklų pajėgumų didinimui;
- naujo gamybos ar paslaugų teikimo proceso įdiegimui;
- esamo proceso (jo dalies) esminiam pakeitimui;
- tarptautiniais išradimų patentais apsaugotų technologijų įdiegimui.

Minėtas ilgalaikis turtas turi būti

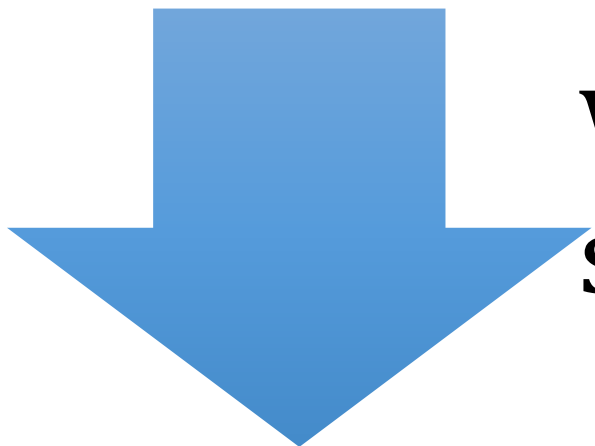
- priskirtinas Pelnų mokesčio įstatymo 1 priedėlio ilgalaikio turto grupėms „mašinos ir įrengimai“, „įrenginiai (statiniai, gręžiniai ir kt.)“, „kompiuterinė technika ir ryšių priemonės (kompiuteriai, jų tinklai ir įranga)“, „programinė įranga“, „įsigytos teisės“ ir ilgalaikio turto grupės „krovininiai automobiliai, priekabos ir puspriekabės, autobusai – ne senesni kaip 5 metų“ turtui – krovininiams automobiliams, priekaboms ir puspriekabėms, ir
- nenaudotas ir pagamintas ne anksčiau kaip prieš dvejus metus (skaičiuojant nuo ilgalaikio turto naudojimo pradžios).

Ilgalaikis turtas, dėl kurio įsigijimo buvo sumažintas apmokestinamasis pelnas, įmonės veikloje turi būti naudojamas ne trumpiau negu trejus metus.

Kitų mokesčių lengvatos

Fiziniams asmenims

Visiems verslo
subjektams

Gyventojų pajamų mokesčio lengvatinis tarifas

- 1) individualios žemės ūkio veiklos apmokestinamosios pajamos, neviršijantis 20000 eurų per metus, faktiškai apmokestinamas 5 proc. tarifu;
- 2) kai žemės ūkio veiklos apmokestinamosios pajamos yra intervale nuo 20 000 -35000 eurų per metus, taikomas PMK ir pajamų mokesčio tarifas didėja;
- 3) kai žemės ūkio veiklos apmokestinamosios pajamos yra didesnės negu 35 000 eurų per metus, tai taikomas 15 proc. pajamų mokesčio tarifas.

VSD įmokų atostogos ūkininkams

Jeigu anksčiau asmuo niekada nedirbo savarankiškai:

- neturėjo verslo liudijimo,
- nebuvo įregistravęs individualios veiklos ar individualios žemės ūkio veiklos,
- neturėjo individualios įmonės, nebuvo ūkinės bendrijos tikruoju nariu ar mažosios bendrijos nariu),

tai vienerius metus nuo asmens priskyrimo prie savarankiškai dirbančių asmenų kaip individualią žemės ūkio veiklą vykdančių VSD įmokų **galima nemokėti**.

Atleidimas nuo mokesčio

- Žemės ūkio verslas atleistas nuo nekilnojamojo mokesčio;
- Taikomos aplinkos mokesčių lengvatos.
- Ūkininkams nereikia vykdyti atliekų susidarymo apskaitos GPAIS. Apskaitą GPAIS dėl iš ūkininkų paimtų atliekų turi vykdyti atliekų tvarkytojai. Tačiau ūkininkai teisės aktuose numatytais atvejais GPAIS turi vykdyti gaminių ir pakuočių tiekimo rinkai apskaitą.

Klausimas Jums:

Ar šių mokesčių lengvatų pakanka ateities žemės ūkiui kurti?

